

Älvlandskapet Nedre Dalälven – biosfäransökan till Unesco

Invigning av Biosfärområdet Älvlandskapet Nedre Dalälven

Foto: Leif Öster

Projektägare:	Nedre Dalälvens intresseförening (NeDa)
Projektledare:	Cristina Ericson Turstam
Kommuner:	Hela området
Dnr:	58
Jnr:	2010 474
Projekttid:	2009-12-17 – 2011-03-31

Beviljade stödmedel:	540 000 kr	Använda stödmedel:	540 000 kr
-----------------------------	------------	---------------------------	------------

Totalt använda resurser i projektet:	987 830 kr
---	------------

”Ansökan lämnades in 2010 och 2011 blev vi utnämnda till biosfärområde, som nummer tre i Sverige. Unesco ansåg att vår ansökan ”är ett föredöme för världsnätverket av biosfärområden”.”

Cristina Ericson Turstam, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

Nedre Dalälvens Intresseförening har sedan år 2003 arbetat för att möjliggöra bildandet av ett Biosfärområde kring Nedre Dalälven, bl.a. inom ramen för två projekt inom Leader+. Området har utsetts till s.k. Biosfärkandidat efter att ha genomgått en nationell granskning och bedömts ha goda möjligheter att uppfylla kraven för biosfärområden. Nästa steg i processen är att arbeta fram en ansökan till Unesco. En sådan ansökan är omfattande och innefattar bland annat utförliga beskrivningar av området ur olika synvinklar samt remissförfarande med utskick till ett stort antal remissinstanser. Naturvårdsverket bidrar genom länsstyrelserna till en viss del av kostnaderna för detta arbete. Kompletterande finansiering är dock nödvändig, varför medel söks från Leader Nedre Dalälven.

SYFTE

- Att färdigställa ansökan om att få bilda biosfärområde, som kan få bifall av Unesco
- Att lägga grunden för ett kommande operativt arbete inom det förhoppningsvis, sedermera godkända biosfärområdet Älvlandskapet Nedre Dalälven
- Att sprida information om biosfärområdet internt och externt
- Att ytterligare bredda och fördjupa förankring och delaktighet i biosfärbetet

GENOMFÖRANDE

1) Arbete med att färdigställa ansökan

- Behandla remissvar
- Göra kompletteringar
- Ombesörja översättning, tryckning m.m.

2) Övrigt arbete under 2010

- Ta fram verksamhetsplan
- Bygga upp ett biosfärkontor
- Bygga upp organisationen
- Bygga nätverk kring forskning, undervisning och kunskapsutbyte
- Bygga nätverk kring kommunal samhällsplanering (översiktsplaner, markanvändningsplaner, miljöarbete m.m.)
- Ta fram informations- och presentationsmaterial
- Informera utåt om Älvlandskapet Nedre Dalälven
- Informera internt inom området om biosfärbetet och hur man kan delta i det
- Delta i nationellt och internationellt samarbete inom MAB-organisationen

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Cristina Ericson Turstam

Första kontakten med Leader

Genom leaderprojektet ”Natur- och kulturturism kring Säterdalen”. Var med i Dalsällskapetets naturgrupp och i projektledningen.

Leader som metod

Upplever att det positiva med Leader är att det ökar möjligheter att starta kreativa projekt på landsbygden. Det negativa att det är för mycket byråkrati! Tar i värsta fall knäcken på både ekonomi och arbetslust. Orimligt lång väntan på beviljade pengar i vissa fall. Tycker självklart att projekten ska redovisa både ekonomi, verksamhet och resultat, men att mycket är för petigt.

Leaders betydelse för projektet

Arbetet med biosfärensökan hade gjorts även utan Leader, men det hade varit svårt att få pengar för genomförandet.

Genomförande

Tycker att projektet lyckades! Ansökan lämnades in 2010 och 2011 blev man utnämnda till biosfärområde, som nr tre i Sverige. I arbetet involverades många personer från olika intresseområden. Efter mycket jobb och omarbetning efter remissvar så blev ansökan bra och man fick beröm från miljödepartementet (miljöministern) och från Unesco som ansåg att ansökan ”är ett föredöme för världsnätverket av biosfärområden”.

Innovation

Upplever att projektet blev innovativt eftersom bildandet av ett biosfärområde var något helt nytt.

Samverkan och nätverkande

Samarbete har skett över administrativa gränser med gemensamma frågor som på olika sätt handlar om hållbar utveckling av älvlandskapet Nedre Dalälven. Det krävdes flera arbetsgrupper med olika kompetens för att besvara frågorna i ansökningsformuläret. Exempel på grupper: forskare, markägare, kommunekologer, länsstyrelsegrupp ÅGP, kartfrågor med flera.

Ökad affärsmässighet

Biosfärområde är ett starkt internationellt varumärke som ger regionen en positiv profilering och ökar omvärldens intresse. Ökande antal besökare gynnar företagande främst turistentreprenörer men också andra branscher. Kan leda till ökad inflyttning både av företag och enskilda personer. En annan prioriterad verksamhet är att området ska nyttjas mer för forskning och undervisning.

Långsiktighet

Fem personer arbetar idag deltid fördelat på ca två årstjänster på Biosfärkontoret i Gysinge. Effekter av projektet är att flera andra projekt har startats med utgångspunkt från biosfärområdet: Biosfärum Gröna Kunskapshuset och Hävd av Nedre Dalälvens Älvängar. Andra effekter är tillkommandet av Biosfärambassadörer, flera studiebesök till biosfärområdet samt ett antal större arrangemang till biosfärområdet.

Senast svenska MAB:s årliga konferens för biosfärområden. Älvlandskapet Nedre Dalälven deltar i internationella nätverk som EuroMAB.

Framtidsutsikter för projektet

Det finns en verksamhetsplan för 2013-2014. På sikt är målsättningen att fortsätta utveckla biosfärområdet enligt verksamhetsplanen.

Spridning

Upplevelsen är att det fortfarande är ganska få som vet att Älvlandskapet Nedre Dalälven är ett biosfärområde och vad det innebär. Därför är fokus inställt på kommunikation om biosfärområdet nu. Pressmeddelanden har skickats till alla lokala/regionala tidningar i samband med viktigare händelser, till exempel invigningen. Det har skrivits en del, men inte så mycket som man önskat. Intervjuer har förekommit i Sveriges Radio Gävleborg, Dalarna och Västmanland. Man har spridit information om projektet genom pressmeddelanden, biosfärambassadörer, turistbyråer, e-postlistor till olika nätverk samt på hemsida (som tyvärr inte har varit så bra).

Attitydförändring

Att bli biosfärområde ses som ett kvitto på att området är unikt och tros göra upplevelsen av älvlandskapet mer positiv.

Försörjningsmöjligheter

Projektet har bidragit till Biosfärkontoret i Gysinge där fem personer arbetar deltid fördelat på ca två årstjänster.

Koppling till andra projekt

Flera projekt har startats med utgångspunkt från biosfärområdet: Biosfärum Gröna Kunskapshuset, Försörjningsmöjligheter i biosfärområdet samt Hävd av Nedre Dalälvens Älvängar.

Leaderprojekt

Kan tänka sig att driva leaderprojekt igen. Upplever att det är något enklare när man har erfarenhet från tidigare projekt. Tycker att det vore bra om rutinerna förenklas och byråkratin minskar. Önskar kortare handläggningstider på länsstyrelsen.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Nya försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	0,8
Antal personer som fått del av nya försörjningsmöjligheter	1
Bevarade försörjningsmöjligheter , uttryckta som helårsarbeten	1,2
Antal personer som fått del av bevarade försörjningsmöjligheter	4
Antal nya nätverk	6

Nya mötesplatser:

Biosfärum Gröna Kunskapshuset, Facebookgrupp för biosfärambassadörer, Humlebacken

Efterlämnade fysiska resurser:

Beskrivning och dokumentation av området. Utställnings-/presentationsmaterial.

Uppnådda mål, kvalitativa

Samarbetsklimat:	<i>Stor förbättring</i>
Exempel:	Stärkt samarbete över kommungränser. Nytt forum för möten mellan olika aktörer.

Miljöanpassning/ ekologiskt fotavtryck:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	En viktig del i biosfärarbetet är att vara ett modellområde för hållbar utveckling.

Identitet:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Ökad medvetenhet om områdets höga natur- och kulturvärden.